

משרד החינוך, המזכירות הפדגוגית, הפיקוח הארצי על החינוך הגופני

עודכן : 4.1.2007

הערכת מקצוע החינוך הגופני בבית הספר

הרציונל:

השבחת ההוראה של החינוך הגופני וקידום המקצוע בבתי-הספר מחייבת תהליך של הערכת נושאי ההוראה. תהליך זה – רצוי שייעשה מדי שנה בשנה בצורה אובייקטיבית, על-ידי גורמים חיצוניים כמפקחי החינוך הגופני וגורמים פנימיים כמו הנהלת בית-הספר, מרכזי המקצוע ומורי החינוך הגופני עצמם.

הערכה זו נועדה לסייע למעריכים השונים בכל בית-ספר לבצע בדיקה שיטתית של דרכי הוראת החינוך הגופני, כדי להמליץ על שינויים או הדגשים בהוראה וכדי להפנות תשומת לב לגבי הטעון שיפור. המעריכים יוכלו להעריך, הן כמותית והן איכותית, את ההישגים בחינוך הגופני ולקבוע האם בית-הספר מיישם את תכנית החינוך הגופני כהלכה ומשיג את מטרות ההוראה, על-פי הנחיות הפיקוח על החינוך הגופני והנחיות המשרד בנדון שפורסמו מעת לעת בחוזרי מנכ"ל.

הנחיות למילוי שאלון הערכה

1. סעיפי הערכה של המערכת הנכללים בחוברת הם: סעיף א'- תכנית הלימודים; סעיף ב'- אחריות וכוח אדם; סעיף ג'- מיתקנים ובטיחות; סעיף ד'- הערכת התלמיד.
2. בטופס ההערכה מפורטות 25 "נורמות" עיקריות להערכה שבית הספר אמור להקפיד על השגתן. נוסח של "נורמה" הוא הגדרת "הרצוי", כלומר, רמת התפקוד או ההישג הרצוי בכל נושא שנערכת בו ההערכה.
3. יש להעריך את ה"נורמות" ולתת להן ניקוד על-פי הפירוט שלהלן:

הניקוד	ההערכה	הפירוט
4	רבה מאוד	בית הספר עונה על הנורמה במלואה
3	רבה	בית הספר עונה על הנורמה במידה רבה
2	למטה מבינונית	בית הספר עונה על הנורמה במידה שהיא למטה מבינונית
1	מועטה	בית הספר עונה על הנורמה במידה מועטה בלבד
0	לא רלוונטית	אינה מתאימה לבית הספר

טבלת הערכה מסכמת: סך-כל הניקוד האפשרי – 100 נקודות (אין חובה לבצע סיכום זה!)

מצויין: 95 ומעלה, טוב-מאוד: 85 – 94, טוב: 75 – 84, כמעט-טוב: 65 – 74, מספיק: 55 – 64, מספיק-בקושי: 45 – 54, לא-מספיק: 44 ומטה.

הערות:

1. בכל נורמה שבה התשובה היא "כן" או "לא" יהיה הניקוד 4 לתשובה חיובית, או 1 לתשובה שלילית.
2. לגבי כל נורמה שבה הניקוד הינו למטה מבינוני (0, 1, 2) יש לפרט בהערות מדוע.
3. בהערכה חוזרת יש להשוות הניקוד להערכה הקודמת, כדי ללמוד על מידת התקדמות או נסיגה.
4. הערכה ניתנת לביצוע בצורות הבאות:
  - 4.1. הערכה על-ידי אחד מבעלי התפקידים האלה:
    - א. מנהל בית הספר או סגן מנהל בית הספר.
    - ב. מרכז החינוך הגופני בבית הספר (אם יש).
    - ג. המורים לחינוך גופני (רצוי שיהיה טופס הערכה בידי כל מורה באורח קבוע, כדי לאפשר לו לבצע תהליך של הערכה עצמית).
    - ד. מרכז מגמת חינוך גופני לבגרות (אם יש).

4.2 הערכה בקבוצה

רצוי שההערכה תבוצע בקבוצה, שישתתפו בה כל בעלי התפקידים הנ"ל, בשיתוף עם המפקח על החינוך הגופני. תהליך זה יש

בכוחו להיות מסביר, מחנך ומעשיר לכל משתתפיו.

4.3 הערכה על-ידי המפקח על החינוך הגופני

תיעשה על-ידי המפקח לגבי בעלי התפקידים המפורטים בסעיף 4.1 או בתהליך הקבוצתי המפורט בסעיף 4.2. המפקח ידגיש את הטופס ככלי הערכה פנים בית ספרי לשם חשיפת נקודות החוזק והנקודות הזקוקות לחיזוק, ולא ידגיש את מתן הציון לבית הספר.

4.4 נוהל הערכה על-ידי המפקח על החינוך הגופני

א. המפקח יתאם את הביקור מראש וישלח את הטופס לבית הספר לפני הביקור. המורים יבצעו הערכה אישית של בית הספר ולאחר מכן יפגשו לדיון משותף עם מנהל בית הספר לגיבוש הערכה בית הספרית. המסמך הסופי יוצג למפקח על החינוך הגופני.

ב. המפקח יבקש התייחסות הצוות לכל פריט (כולל הצגת מסמכים נדרשים ובדיקות).

4.5 דרך הערכה מומלצת

א. כל מורה יעריך את החינוך הגופני בבית הספר באופן אישי.

ב. צוות המורים לחינוך גופני יקיים דיון ויחליט על הערכה משותפת של החינוך הגופני בבית הספר.

ג. מנהל/ת בית הספר י/תעריך את החינוך הגופני בבית הספר.

ד. מנהל/ת בית הספר וצוות המורים לחינוך גופני יקיימו דיון משותף וילבנו את "חילוקי הדעות", אם קיימים, בהערכת החינוך הגופני בבית הספר.

ה. יתקיים דיון משותף עם המפקח/ת על החינוך הגופני בו יוצגו ההערכות של המנהל/ת ושל הצוות ואף "חילוקי הדעות", אם קיימים.

5. בעמודת "הערות" יש לציין את נקודות התורפה או היתרון שיש לבית הספר בכל נושא ונושא.

6. המעוניינים בהערכה מפורטת יותר, כולל טופס להערכה עצמית של המורה, מופנים לחוברת "הערכה של מערכת החינוך הגופני בבית הספר", שיצאה לאור על-ידי משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים והאוניברסיטה העברית – מרכז קוסל, תש"ן.

נתונים כלליים

מס' תלמידים ממוצע בשיעור חינוך גופני: _____			☐ חינוך מיוחד	☐ ממלכתי	☐ יסודי 6 שכבות גיל
			מס' תלמידים: _____	מס' כיתות: _____	
			☐ חינוך משולב	☐ ממלכתי-דתי	☐ יסודי 8 שכבות גיל
			☐ עיוני	☐ חינוך רגיל	☐ חט"ב
			☐ מקצועי	☐ אחר _____	☐ חט"ע
הפרדת מינים: כן / לא					
מורים לחינוך גופני: יסודי					
כן / לא	כן / לא	כן / לא			
חט"ע	חט"ב	חט"ב			
_____	_____	_____			
רכז החינוך הגופני	שעות חינוך גופני	מס' בפועל			
שם ממלא הטופס: _____					
התפקיד _____					

מס' סד'	הנורמה	הערכת המנהל/ת		הערכת צוות החנ"ג		הערות
		ניקוד (4-1)	לא קיים (0)	ניקוד (4-1)	לא קיים (0)	
11	בית הספר משתתף או מבצע אירועים עממיים לכלל תלמידי בית הספר על סוגיהם השונים, כמו: ימי ספורט, הפסקה פעילה, נופש פעיל, צעדות, ניווטים וכו', ביוזמת בית הספר או ביוזמה חיצונית					
12	תכנית הלימודים בחינוך גופני בבית הספר (מעבר לשעתיים השבועיות) כוללת: א. יסודי – הוראת שחייה לכלל התלמידים בכיתה ה' + יוזמה נוספת ב. חט"ב – העשרה לשכבה אחת לפחות בנושא אחד לפחות ג. חט"ע – העשרה לכיתה י"ב לפחות בכותרת לקראת גיוס					
ב. הערכת התלמיד						
13	צוות המורים לחינוך גופני מכיר את הנחיות חוזר מנכ"ל בנושא מתן הציון בחינוך גופני ופועל בהתאם (יש להציג את הנחיות לתלמידים ואת הקריטריונים אשר גובשו על ידי צוות המורים לחינוך גופני)					
14	(א) בית הספר מקיים מידי שנה מערכת מבחני מיומנויות (לא מדית הישגים) הכוללים מיומנויות יסוד ומיומנויות מורכבות במשחקי כדור, התעמלות, אתלטיקה-קלה וכד' (יש להציג בכתב) (ב) התלמידים עוברים הכנה הולמת למבחנים לפני ביצועם (יש להציג זאת בעזרת תכנית ההוראה)					
15	נעשית השוואת הישגים אישית לכל תלמיד במהלך השנה כדי ללמוד על התקדמותו ביחס לעצמו (יש להראות דוגמא אחת לפחות)					
ג. כח-אדם						
16	מצבת המורים מאוישת באנשי מקצוע בעלי תעודת הוראה בחינוך גופני ותואר אקדמי ראשון					
17	בית הספר מעסיק כוח-אדם להפעלת חוגים במסגרת מועדון ספורט בית ספרי ו/או חוגים לתכנית העשרה בחינוך גופני, שהינם בעלי תעודות מקצועיות בתחום ההפעלה					
18	צוות ההוראה משתתף בהשתלמויות פנים / חוץ בית-ספריות לפחות פעם בשנתיים (יש לפרט סוגי ההשתלמויות)					
ג. מתקנים ובטיחות						
19	בבית הספר קיימים מתקני חינוך גופני בהיקף ובאיכות נאותים					
20	בבית הספר קיים ציוד הוראה ברמה נאותה					
21	תחזוקת המתקנים והציוד בבית הספר הינה ברמה נאותה					
22	לבית הספר תקנות בטיחות כתובות ומוצגות כראות. בית הספר פועל על פי תקנות אלה.					
23	בית הספר מקיים בדיקת בטיחות אחת לשנה במתקני החינוך הגופני					
24	עם התגלות בעיה בטיחותית המורה: (א) אינו מקיים פעילות במתקן שאינו בטוח, (ב) מדווח להנהלה, לבעלות ולמפקח/ת על החינוך הגופני					
25	המורה לחינוך גופני מכיר את הוראות הבטיחות בשיעורי החינוך הגופני כפי שפורסמו בחוזרי מנכ"ל					

התרשמות כללית של המעריך/ה:
